

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

Suomen Pakolaisapu ry. kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta. Molempien lakien uudistuksella tehtäisiin ne välttämättömät muutokset, joita hyvinvointialueiden sote-järjestämisvastuusta seuraa.

Suomen Pakolaisapu pitää yleisesti palveluiden siirtoa hyvinvointialueille myönteisenä kehityksenä. Arviomme mukaan maahanmuuttaneille suunnattuja palveluita voidaan muutoksen myötä tuottaa nykyistä helpommin ja laadukkaammin kaikkialla Suomessa, ja muutos edistää palveluiden saannin yhdenvertaisuutta. Pidämme tärkeänä sitä, että kotoutumista edistävien palveluiden järjestämisvastuita kuitenkin selkeytetään ja vähennetään palvelukentän pirstaloituneisuutta. Kotoutumista edistävien palveluiden kokonaisvaltainen koordinaatiovastuu on nykyisellään epäselvä, ja kunnan palveluista osan siirtyessä hyvinvointialueille on vaarana, että palvelut eriytyvät ja yhteistyö vaikeutuu entisestään. Kuten hallituksen luonnosesityksessä todetaan, voi maahanmuuttanut henkilö olla samanaikaisesti sekä kunnan tai TE-toimiston järjestämien kotoutumispalveluiden että hyvinvointialueen järjestämien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden piirissä. Lisäksi kuntien on annettava maahanmuuttaneille neuvontaa. Suomen Pakolaisavun kokemuksen mukaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, joilla on puutteelliset luku-, kirjoitus- ja digitaidot, on vaikeuksia navigoida palvelujärjestelmässä. Kotoutumispalveluissa tulisikin pyrkiä mahdollisuuksien mukaan antamaan neuvontaa ja palveluohjausta ”yhden luukun” periaatteella, jotta siilot eivät näkyisi asiakkaalle. Erityisesti tiedonvaihto eri hallinnonalojen ja palveluiden tuottajien välillä saattaa vaikuttaa heikentävästi asiakaspolkujen selkeyteen.

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

-

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

Esityksessä ehdotetaan, että hyvinvointialue voisi perustaa lapsille ja nuorille tarkoitetun perheryhmäkodin tai muun asumisyksikön. Hyvinvointialue sopisi jatkossa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa perheryhmäkodin tai muun asuinyksikön perustamisesta. Pidämme perusteltuna, että sosiaalihuollon piiriin luontevasti kuuluva ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten asumisen järjestäminen siirtyy hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Kuitenkin muut alaikäiselle tärkeät palvelut, kuten koulu ja vapaa-ajan toiminto on kuntien järjestämää. Asumisen siirtyessä hyvinvointialueille on siis pidettävä erityistä huolta saumattomasta yhteistyöstä kuntien ja hyvinvointialueiden välillä, jotta lapsen kotoutuminen onnistuu parhaalla mahdollisella tavalla.

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

Mannerström Katja
Suomen Pakolaisapu ry